

Un examen complet sobre els problemes i els reptes de la televisió pública a Europa

“Situación actual y tendencias de la radiotelevisión pública en Europa” (2016)

JOAN M. CORBELLA / JUNY DE 2017

Atesa la transcendència de tot allò que afecta la televisió pública en les polítiques de comunicació i en la política en general, es publiquen molts articles, estudis i treballs diversos sobre la situació dels prestadors públics audiovisuals arreu dels països d'Europa, sotmesos com estan a una pressió enorme per part dels competidors privats, de totes les forces polítiques i de grups activistes de tota índole. Fruit d'això, el Regne Unit i Itàlia han introduït i estan introduint canvis importants en l'encàrrec i gestió dels seus ens públics de ràdio i televisió, però també a França, a Espanya i a Catalunya mateix la reforma dels mitjans públics és a l'agenda immediata de l'acció política.

En aquest context, és més útil que mai el treball que acaba de publicar la FORTA, organització que agrupa la majoria dels ens autonòmics de mitjans públics de l'estat. Es tracta d'un estudi coordinat pel professor Francisco Campos Freire, de la Universitat de Santiago, antic responsable de la televisió gallega i una de les persones que més ha treballat els darrers anys sobre els problemes de la televisió pública. Conjuntament amb un ampli equip de col·laboradors de diverses universitats espanyoles, durant l'any 2016 van dedicar-se a reunir i comparar la documentació més exhaustiva possible sobre la situació de les televisions públiques arreu d'Europa, i forneix una gran quantitat de dades i indicadors de pràcticament tots els aspectes que caracteritzen els ens públics en el moment actual (dades estadístiques de 2014, en molts casos, que no invaliden en absolut els resultats de l'estudi). A més, el treball s'endinsa fins i tot en aspectes que encara són novetat per a molts, com és la utilització de les xarxes socials i els recursos digitals (web, aplicacions) per part dels operadors

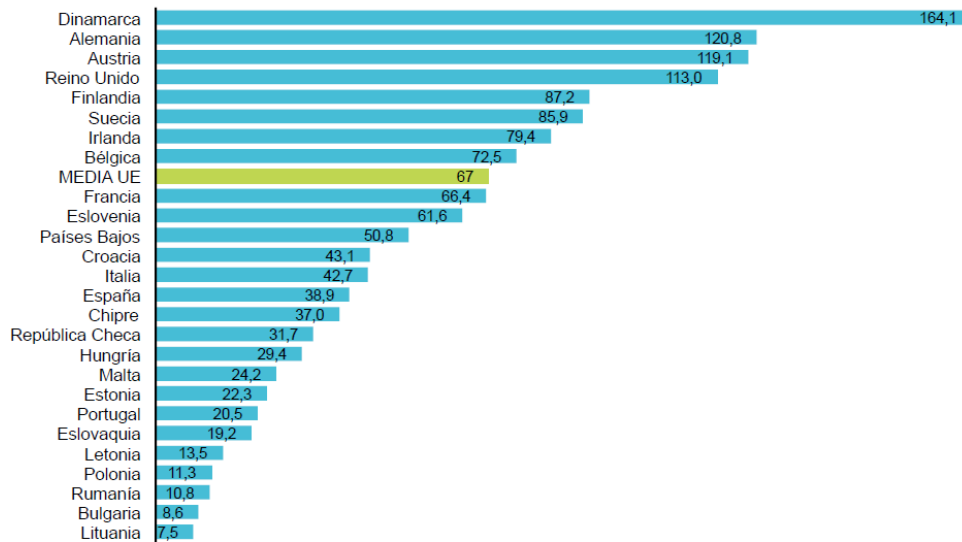
europaus, contrastant país a país el que estan fent també pel que fa a la innovació periodística.

No hi falta, evidentment, un capítol dedicat a la comparació de les regulacions de la televisió, tant a escala europea (drets esportius, directiva de serveis audiovisuals) com de cada estat i al nivell regional quan escau, i aprofundeix en l'anàlisi de les solucions adoptades quan a governança i a la fixació dels mandats dels ens públics. Paral·lelament, compara la definició de servei públic en cada país, i detalla de forma entenedora les experiències dels països que han introduït el "public value test" per a orientar, avaluar i gestionar les activitats dels prestadors públics de televisió.

Una part de l'estudi que té també un gran interès és la que dedica a estudiar els models de televisió regional a Bèlgica i a Alemanya, i la posterior comparativa amb l'organització espanyola de les televisions autonòmiques. Com va assenyalar la FORTA arran de la presentació de l'estudi¹, és molt notori que els tercers canals de l'estat espanyol són els que tenen menys recursos per a fer la seva funció, malgrat les crítiques habituals dels operadors privats. Alhora, en l'espai dedicat al finançament de la televisió pública, també es posa de manifest el mateix problema al nivell dels operadors estatals: el pressupost i la despesa per habitant és molt inferior a la de la majoria dels països capdavaners.

¹ <http://www.forta.es/Home/ZonadePrensa/tabid/251/articleType/ArticleView/articleId/78/Los-medios-audiovisuales-publicos-espanoles-entre-los-de-menor-coste-de-Europa.aspx>

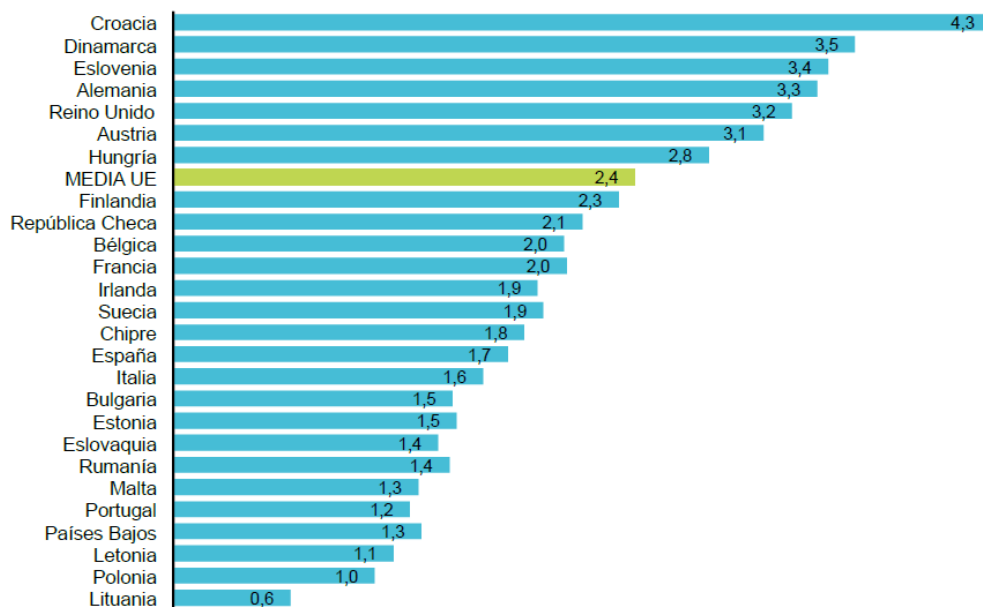
Gráfico 2. Presupuesto per cápita de las televisiones públicas por países en 2014 (€)



Aquesta dada es complementa amb una altra de significativa: la televisió pública espanyola és la que han tingut una baixada de despesa per càpita més elevada de tots la Unió Europea entre 2010 i 2014, en un entorn en què els països mediterranis són els més damnificats per la crisi traslladada al pressuposts dels prestadors públics.

Una altra dada que es pot destacar de la part dedicada a les finances i el finançament dels serveis públics és la correlació entre el seu pressupost i el PIB nacional. A espanya se situa a la meitat del que inverteixen Alemanya, Regne Unit o Dinamarca.

Gráfico 6. Presupuesto de las televisiones públicas respecto al PIB (%) en 2014



Altres aspectes que aborda l'estudi fan referència a les polítiques i estratègies pe foment de la diversitat, les obligacions de suport a la producció audiovisual, l'evolució de les programacions i l'audiència dels mitjans públics en cada país, entre els més destacats al llarg d'elles 350 pàgines de la publicació. Aquesta extensió és totalment justificada per la profusió de dades i anàlisis que inclou en forma de taules i gràfics, i la bona qualitat de les explicacions que els autors aporten. Però cal destacar també que per a aquells que no puguin llegir tot el text, s'ofereix d'entrada un resum de poc més de 20 pàgines que proporciona una visió panoràmica de tot el que es tracta en els capítols següents i de les principals conclusions. Aquestes conclusions, desenvolupades amb profunditat, clouen també el document. Un document que pot esdevenir fàcilment i per mèrits propis llibre de capçalera per a moltes persones interessades en el present i futur de la televisió pública.

Dades: "Situación actual y tendencias de la radiotelevisión pública en Europa" (2016)

Coordinador: Francisco Campos Freire

Edita: FORTA i Universidade de Santiago de Compostela, 2017

Situación actual y tendencias de la radiotelevisión pública en Europa

INVESTIGACIÓN COORDINADA POR
EL PROFESOR FRANCISCO CAMPOS FREIRE

Facultad de Ciencias de la Comunicación
Universidad de Santiago de Compostela

